

S Františkem Palonderom o práci v porote

Tvorba režiséra, spisovateľa a scenáristu, absolventa moskovského filmového inštitútu VGIIK (odbor réžia hraného a televízneho filmu) Františka Palondera, je úzko spätá so Slovenskou televíziou, kde ako asistent kamery pracoval už po skončení strednej školy. Pre Slovenskú televíziu, kde pôsobí ako dramaturg v oddelení hudba a zábava, nakrútil okolo 500 titulov. Veľkú časť z nich pripravil aj scenáristsky a niekoľko ako kameraman. Záber jeho tvorby je široký, od hraných projektov cez dokumentárnu tvorbu po hudobné a zábavné programy, ale aj šport, vzdelávanie a detské programy.

František Palonder je členom Únie slovenských televíznych tvorcov a Slovenského centra PEN. V rokoch 2008 a 2009 bol členom výberovej komisie festivalu Envirofilm. V tomto roku po prvý raz zasadne do medzinárodnej festivalovej poroty.

Františka Palondera sme sa opýtali, čo mu ako členovi výberovej komisie, prinieslo tohtoročné „defilé“ desiatok filmov o životnom prostredí z rôznych kútov sveta.

„Na jednej strane isté upokojenie, že ľudia dbajú o svoje prostredie, aktívne ho bránia pred sebou samými a zároveň podávajú správu o stave človečenstva ďalším generáciám. Na druhej strane rozčarovanie nad tým, ako sa správame k sebe a svojmu okoliu. No je tu aj strana tretia. Popri jednoznačne dobrých filmových dielach sa objavuje čoraz viac tzv. autorov, ktorí sa na túto tému naviažu, pretože je to teraz „in“ a kopírujú napozierané. Tam totiž vidno nepochopenie problematiky, formálne a ideové nevкусnosti a tým sa stávajú odpadom pri prvej selekcii,“ hovorí František Palonder a dodáva, že u dobrej tretiny filmov ho veľmi milo prekvapila úroveň snímania.

„Kameramansky excelentné snímky. Vyvážené spracovanie tém. Na druhej strane ma už neprekvapujú nemecké snímky, ktoré sú naozaj pracne a poctivo urobené. Nezápasia ani s finančnými suchotami, ale zdá sa, akoby ich jedna mater mala. Je to štandard, ktorý sa sám seba neprekónava a nebojuje o diváka.“

Keďže František Palonder pracuje ako dramaturg v Slovenskej televízii, nedalo nám neopýtať sa, prečo STV a slovenské televízie vôbec, neposkytujú dost priestoru problematike životného prostredia a prečo sa filmy z festivalu, ako je napríklad Envirofilm, objavujú na televíznej obrazovke len veľmi sporadicky.

„Správna otázka na nie relevantnom mieste, hoci nepochybujem o jej dôležitosti. V STV je táto otázka na prvý pohľad finančnou, ale je to skôr otázkou myslenia vedenia a jeho priorit. Environmentálna téma je téma každého božieho dňa. Musí byť témou verejnoprávnej televízie, školského vyučovania, výchovy detí v rodine. Táto téma musí byť samozrejmosťou a nie vecou nanútenou zhora.“

V súčasnosti František Palonder odovzdal do vydavateľstva rukopis Filmových poviedok a dokončil

inscenáciu tanečného divadla Canto Hondo, ktoré získalo minuloročné nitrianske Dosky. Pripravuje hraný dokument o Michalovi Baluďanskom, prvom rektori Petrohradskej univerzity z roku 1819. Okrem toho by s Kateřinou Javorskou toto leto chcel

nakrútiť dokument s environmentálnou tematikou. Samozrejme, nájde si čas aj na relaxovanie a vraví, že k dokonalému relaxu potrebuje vodu, aj keď len vo forme potôčika.

„Najradšej by som stanoval a večer sedel pri ohni v hociktorom kúte Slovenska. Najviac však obdivujem Detvu, Banskú Štiavnicu a kedysi dávno údolie Laborca. Už tridsaťšesť rokov filmárčim, takže Slovensko mám zjazdené a nakrútené krížom krážom. No najväčším relaxom je pre mňa každá chvíľa na plachetnici, na mori, a pokiaľ možno na dlhých niekoľkodených nonstop etapách. Absolvoval

som už tisícky míľ po hladinách vyše desiatky morí a vrelo to odporúčam každému, kto sa len trochu nebojí mora.

Anna Gudzová

Foto: Pavel Danko

Súťažný film Envirofilmu 2009

Vodou tvorená, suchom morená (Slovensko), autor: Zdeno Vlach

Zdeno Vlach sa stal za dlhé roky, počas ktorých sa túla po Slovensku s kamerou, akýmsi kronikárom prírody tejto krajiny, aj zmien, ktorými prechádza. Aj v tomto dokumente sa môžeme pokochať jeho zábermi, ku ktorých zachyteniu sa opäť vyzbrojil svojou príslovečnou trepezivosťou. Možno aj vy s údivom objavíte tento tajomný kút Slovenska, vytvorený vodou. Tá však sa beznádejne stráca v podzemných labyrintoch, ktoré tvoria akúsi vápencovú špongiu. Človeku sa ani nechce veriť, čo všetko je na tomto kúšti zeme možné.

Voda modeluje do svojich predstáv územie národného parku Slovenský kras už viac ako dvesto miliónov rokov. Na povrchu by sme ju však hľadali márne, rýchlo mizne do podzemia. Okolo tisíc jaskýň a priepastí sa stalo súčasťou Svetového prírodného dedičstva. Nad ríšou večnej tmy a chladu sa rozprestiera slnkom zaliatá, suchá planina, ktorej svahy obývajú vzácne, prevažne stepné teplomilné druhy fauny a flóry. Svojrzány podzemný mikrosvet a suché teplomilné stepné porasty predstavujú v strednej Európe vzácny životný priestor s najvyššou druhovou rozmanitosťou.

